

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ กระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพหมอพื้นบ้าน

ผู้เขียน นายสันติภาพ นาคฉาย

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์มณูญ สุติศา

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพหมอพื้นบ้าน กรณีศึกษาหมอพื้นบ้าน แก้ว ต้นนวล ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และใช้เครื่องบันทึกเสียงสำหรับบันทึกการสนทนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือหมอพื้นบ้าน แก้ว ต้นนวล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาและนำเสนอในรูปแบบของการเชิงพรรณนา

ผลการศึกษารูปดังนี้

กระบวนการเรียนรู้สู่การเป็นหมอพื้นบ้านจากการศึกษากับ หมอพื้นบ้าน แก้ว ต้นนวล พบว่า เริ่มเรียนรู้จากบิดาซึ่งเป็นหมอพื้นบ้านที่มีชื่อเสียง เห็นว่าหมอพื้นบ้านเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และได้ถ่ายทอดความรู้นี้ให้เนื่องจากเป็นบุตรชายเพียงคนเดียวที่เหลืออยู่ทั้งยังมีคุณสมบัติที่จะสืบทอดความรู้ของตระกูล จึงให้เรียนรู้วิชาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่รักใคร่ของคนทั่วไป และต้องการให้มีความรู้ติดตัว และเพื่อประกอบอาชีพ อีกทั้งเป็นที่พึ่งของคนครอบครัวและชุมชนได้ จากนั้นก็ได้เรียนรู้เพิ่มจากผู้ที่มีความรู้ เช่น พระภิกษุที่มีความรู้ และจากผู้ที่มีความรู้ เช่น ปู่ไฟ นายอิน นายเดือน นายเงิน นายพะก่อพะเหล่ ได้รับการถ่ายทอดวิชาเกี่ยวกับการรักษาโรค พิธีกรรม ยาสมุนไพร การสักหมึก และแพทย์แผนปัจจุบัน จากนั้นหมอพื้นบ้านได้เรียนรู้จนเกิดความชำนาญและสามารถรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคลมหน้ามีด โรคโลหิตจาง เป็นต้น ให้กับคนในชุมชน ทั้งขั้นตอนการผลิตยาสมุนไพรแต่ละชนิด เช่น ยาระบาย ยาบำรุงไต ยาแก้ปวดประจำเดือน จนมีชื่อเสียงทำให้มีผู้มารับการรักษาเป็นจำนวนมาก

Independent Study Title	Learning Process to be a Folk Healer	
Author	Mr. Santipap Narkchai	
Degree	Master of Education (Vocational Education)	
Independent Study Advisory Committee	Assoc. Prof. Manoon Sutika	Chairperson
	Assoc. Prof. Palasit Sittichompoo	Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate process of learning to be a local doctor a case study of Mr. Pinkaew Tunnual in Cholae sub-district, Mae Taeng district, Chiang Mai province. The instrument used to collect data were a set of an interviewing and survey with Mr. Pinkaew Tunnual. The data were analyzed through the descriptive approach.

The findings could be summarized as follows:

Mr. Pinkaew learned the local doctor's knowledge through his father's instruction, who perceived that the local doctor was honorable career. He would be revered with his medicine knowledge. Moreover, he would be able to perform the career, to earn his living and to help his neighbors. Besides his father's instruction, he learned his medical knowledge such as with the monks and other experts. He learned how to cure patients, rites, herbal medicine, tattoo, and physician. He learned so well that he was a medical expert and could cure patients within the community. In addition, he could exchange his knowledge with the scholars about the procedures of medical products, especially herbal medicine. His reputation of a folk healer has increasing numbers of patients.